

Roboz Ágnes búcsúztatója

A gyász mögöttünk lévő heteiben újra és újra feltettem magamnak a kérdést: valóban meghalt Roboz Ágnes? A válasz talán nem is olyan egyértelmű. Fizikai valójában igen, eltávozott közülünk, elhagyta, elcserélte a földi létet a Parnasszus hegyére, szelleme, emlékezete azonban hiszem, remélem, hogy itt él közöttünk.

Nem tudom fognak-e valaha elnevezni róla: intézményt, utcát, teret. Készül-e róla szobor, íródik-e könyv, alapítanak-e díjat a nevével. Ha igen, és az utókor mégis hálás lesz és márványba zárja egy mozdulatát, akkor az a szobor lehet majd egyszerre a Roboz, az Ági, a Mesternő? A koreográfus, a tanár, az anya, a barát? Nem, nem lehet, hiszen az nem lesz más, mint egy emlékmű, egy jobban vagy kevésbé jobban sikerült tárgy, egy rá hasonlító alak, amely emléket ugyan őriz, de szellemet legfeljebb csak sejtet.

Ha nem egy emlékműben, akkor hol lehet majd Roboz Ágnes szelleme, hol, mitől adódhat meg számára az örök emlékezet esélye? A válasz a kérdésre, hogy csak tőlünk, senki mástól. Tőlünk, akik életünk rövidebb, hosszabb szakaszán mellette haladtunk, megismertük és tovább adhatjuk mindazt, amit tőle kaptunk, ha emlékezetünk végtelen szövevényében találunk egy kitüntetett helyet a számára.

Megőrizni és tovább adni, nem kisebb a feladatunk.

Tisztelt gyászoló közösség!

Dr. Békésné Roboz Ágnes 1926. június 18. született.

Táncművészeti tanulmányait a Troyanoff Balett Akadémián kezdte, majd a Színház és Filmművészeti Főiskolán Szentpál Olga tanítványaként 1950-ben, koreográfus diplomát szerzett.

Fiatal pályakezdőként azonnal a Fővárosi Operett Színház vezető koreográfusa lett, ahol több nagy sikerű darabban dolgozott együtt a kor legkiválóbb rendezőivel. Emellett az 1950-ben megalakuló Állami Balettintézet alapító tanára, a karaktertánc munkaközösség vezetője is lett. Itt kezdte el kidolgozni a később nemzetközi hírűvé vált néptánc és karakter tánc tanítási módszerét.

1958-ban meghívást kapott Drezdában, ahol két éven át a világhírű Palucca Iskolában tanított. Hazajövele után ismét a Balettintézetben folytatja pedagógusi munkáját, ami közben folyamatosan, és nagy sikerrel koreografált színpadon és filmen egyaránt. (pl.: Szeressétek Ódor Emíliát, A kőszívű ember fiai, Egri csillagok, Ex Antiquis, stb.)

1971-ben – férje halála után – a Holland kulturális miniszter meghívására a hágai Conservatoriumban tanított magyar néptáncot, karakter táncot és más népek táncait.

Az elkövetkező 35 évben táncpedagógusként szinte bejárta a világot. Oktatott a Brabants Conservatoriumban, az Amsterdami Színiakadémián, a Rotterdami Főiskolán, a londoni Royal Ballet School-ban, 14 évig a kölni Nyári Táncanfolyamon. Tanított az USA-ban, Chile-ben, Olaszország-ban, Dánia-ban, Svédország-ban, Franciaország-ban, Finnország-ban, mindezek mellett, rendszeresen adott kurzusokat a Magyar Táncművészeti Főiskolán is.

A Mesternő azonban nem csak pedagógus, hanem alkotó ember is volt. Koreografált – a világ legkiválóbb együtteseinél – a Nederlands Dans Theaternél, a Holland Nemzeti Balettnél valamint számos hivatásos folklór együttesnél. Olyan nagyságokkal dolgozott együtt, mint: Jiri Kylián, Gret Palucca, vagy Hans van Manen

2008-ban tér véglegesen haza, 35 éves hivatalos külföldi munkájából. Haláláig, még 95 évesen is aktív tagja volt a hazai táncművészetnek és közéletnek. Rendszeresen járt előadásokra, bemutatókra, vizsga koncertekre a fiatal koreográfusok, alkotók önzetlen támogatója volt.

Munkáját elismerték

- a Munka Érdemrenddel
- a Szocialista Kultúráért kitüntetéssel
- a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszttel
- a Magyar Táncművészeti Főiskola Arany Oklevelével
- a Pro Cultura Hungarica kitüntetéssel
- a Magyar Táncművészek Szövetsége Életmű-díjával
- Érdemes Művész címmel
- a Magyar Táncművészeti Főiskola Gyémánt Oklevelével
- a Magyar Táncművészeti Egyetem Címzetes Egyetemi Tanára volt

Első találkozásunk egy győri fesztivál megnyitója után a Városháza dísztermében rendezett fogadáson történt. A büfé asztal előtt álldogáltam, mélázva a salátás tálak fölött, amikor megszólalt mögöttem egy rekedtes hang: „Azért mert a Magyar Táncművészek Szövetségének az elnöke, még köszönhetne.” meglepetten fordultam hátra és megpillantottam őt, ravaszkas mosollyal az arcán, kíváncsi mindent látó tekintetét még ma is látom. Beszélgetésünk végére bosszúságom is elillant, lehenyerlően nyitott személyisége egyszerűen magával ragadott. Az innen induló késői barátságunk, aztán a haláláig tartott. Ott a

Kolostor utcában, ahová minden begyűrűzött, az Állami együttes próbatermében, a győri fesztiválra menet az utat végig dumálva, a Müpában, a Táncszínházban, az Egyetemen, az Operában vagy csak üldögélve a szobában pálinkát, sört kortyolgatva a világ dolgairól elmélkedve.

Roboz Ágnes elment. Hiába minden kísérlet, minden szó, nincs bennem vigasz, csak a fájó hiánya.

Egy üres szék, egy üres ágy, egy üres ház. Egy már soha meg nem szólaló kaputelefon. Egy már soha el nem szívott cigi a kapuban. Egy üresen kongó, már sehová sem vezető lépcsőház. Egy már soha ki nem nyíló ajtó. Egy már soha nem látott törékeny mosoly...

Mégis, valahogyan meg kell békülnünk, hisz megfogadtuk, az emléket megőrizzük!

Drága Mesternő, itt ma a Te napodon, a Tánc világnapján búcsúzom Tőled, nyugodjál békében!